

جانبازان

در جدال بی پایان مرگ و زندگی

زینب اسماعیلی سویری

مقدمه

با ادغام بنیاد شهید، ستاد امور آزادگان و سازمان امور جانبازان که سال‌ها به صورت مستقل خدمات‌رسانی به این گروه‌ها را بر عهده داشتند و ایجاد بنیاد شهید، و امور ایثارگران، فصل جدیدی آغاز شده است. این گروه‌ها که بازماندگان دوران دفاع مقدس می‌باشند هر یک دارای مشکلات و مسایلی هستند که طی سالیان گذشته بر روی هم انباشته شده و برخی از آنها به صورت معضلات لاینحل در آمده است که به نظر نمی‌رسد بنیاد جدیدالتاسیس توان حل آنها را داشته باشد.

آنچه در زیر می‌آید بررسی وضعیت جانبازان می‌باشد که از مشکلات بسیاری رنج می‌برند.

***

از ورودی خانه، همه چیز متفاوت بود، بخاطر بالا رفتن ویلچر، پله‌های کوچک مخصوص عبور معلولین، ساخته شده بود. محیط خانه ساده‌تر و خالی‌تر از تصور یک زندگی معمولی بود. بدون میلمان و دکورهای مرسوم، همه فضای خانه برای عبور یک ویلچر، خالی و ساده طراحی شده بود.

خانه یک جانباز، از دم در متفاوت است تا دیوارهایش و ... ورودی برای هر مهمانی یادآور اسامی اعظم است و دیوارها یادآوری جنگی که اگر چه سالهاست پایان یافته اما دردهایش هنوز در روح و جسم جانبازان باقی مانده است.

امروز نسل جدیدی پا گرفته که حتی سالهای جنگ را به یاد نمی‌آورد. محمد ۱۶ ساله است و تمام تصویرهای جنگ در ذهنش از فیلم‌های تلویزیونی و تصاویر و نوشته‌های کتابها به عاریت گرفته شده است.

جانبازان چندی پیش در پی اعتراض نسبت به برآورده نشدن نیازهایشان مقابل درب بیمارستان ساسان - تنها مرکز بیمارستانی ویژه جانبازان - تجمع کردند. تجمع آنها به دلیل ادغام سازمان جانبازان با بنیاد شهید و ستاد امور آزادگان که چندی پیش، بی مقدمه انجام گرفت، بود. با این تصمیم دیگر سازمانی مختص جانبازان وجود ندارد، بلکه به نام ایثارگران فعالیت خواهد کرد.

ولی سؤال این است که آیا می‌توان در قالب این سازمان مشکلات جانبازان را به حداقل رساند؟

یکی از جانبازان قطع نخاع در این جمع می‌گفت: تا به حال که بنیاد و سازمان جانبازان وجود داشت، مسکن و اشتغال و درمان ما با مشکلات متعددی مواجه بود، حال که قرار است مشکل جانبازان با آزادگان در یک سازمان حل شود، خدا می‌داند، چه بر سر ما خواهد آمد.

همسر جانبازی نیز می‌گفت نه خانه داریم نه همسرم شغلی دارد و نه درآمدی، ماهی ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان برای درمان همسرم خرج می‌کنیم. ولی هیچکس به وضع ما رسیدگی نمی‌کند.

به گفته جانبازان، هر کدامشان بابت مجروحیت جنگی خود، هر ماه حداقل ۲۰ هزار تومان هزینه درمان دارند.

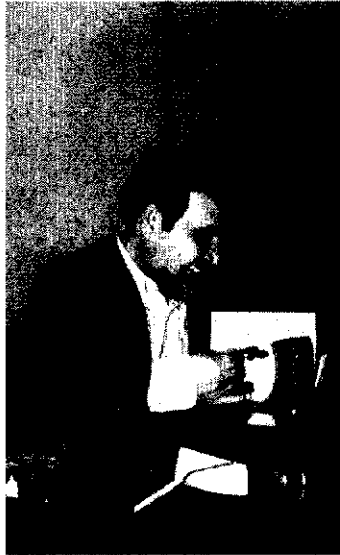
با وجود آنکه مسئولین سازمان جانبازان مدعی ایجاد سیستم بیمه‌ای مناسب برای درمان جانبازان هستند ولی جانبازان این ادعا را قبول ندارند.

پیرحیاتی، جانباز قطع نخاع می‌گوید در مورد هر کار درمانی بیمه می‌گوید بروید بنیاد نامه بیاورید، بنیاد یک جواب دیگر می‌دهد، ما برای هر بار گرفتن حق بیمه خود باید کلی دوندگی کنیم، آن وقت تازه بیمه بابت ۶۵ هزار تومان هزینه یک درمان، فقط ۱۵ هزار تومان به جانباز بر می‌گردد.

پس من جانباز برای هر بار رفتن و برگشتن با مشکلات زیادی مواجه می‌شوم، یا اینکه باید یک آدم دیگر معطل نقل و انتقال من شود.

پیرحیاتی ادامه می‌دهد: دز زمینه دارو هم مشکلات زیادی وجود دارد، در حالی که بنیاد بودجه زیادی برای درمان جانبازان دریافت می‌کند، او به آینده جانبازان خوش‌بین نیست و معتقد است مدیریت عمودی

حالت اشتغال که سبب خانه نشین شدن جانبازان گردیده، آنها را به سوی اعتیاد سوق داده است.

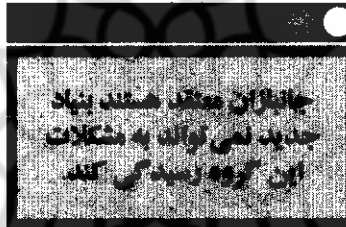

را می توان پیدا کرد که مشکل مسکن دارند. اگر چه چندی پیش با دادن قطعه زمینی ادعا می شد که مشکل مسکن آنها حل شد. اما این نوعی فراکنی بود. چرا که جانبازی که بیش از ۷۰ درصد جسم و توان خود را از دست داده قادر به احداث مسکن مناسب خود نیست و مطمئناً پس اندازی نیز برای این کار ندارد.

با توجه به مشکلات جسمی جانبازان، آنها قادر به استفاده از وسایل نقلیه عمومی

نیستند خودروهایی که به جانبازان داده شده نیز نیمه و نصفه بوده است. به گفته جانبازان اکنون شاید دودرصد از جانبازان خودروی اتوماتیک دارند و بقیه خودرو عادی دارند که احتمال تصادف و خطرات دیگر وجود دارد. با این خودروها، با یک دست باید گاز، کلاچ و ترمز گرفته شود که بسیار سخت و خطرناک است.

پیرحیاتی می گوید: زمانی که می خواستند به ما خودرو بدهند قرار بود پژو ۲۰۶ به قیمت ۱۷ میلیون تومان بدهند اما آمدند به ما گفتند باید پژو ۴۰۵ بگیرید که حدود ۱۱ میلیون قیمت آن است. برای این تفاوت قیمت نیز از سوی ایران خودرو هیچ وجهی به ما پرداخت نشده است. حسن مخملی نیز می گوید: متأسفانه مسئولین بنیاد در زمینه خودرو سهل انگاری کردند و به جانبازان پژو ۴۰۵ که اصلاً خودروی مناسبی نبود، دادند. به ویژه برای جانبازان

قطع نخاع و ۷۰ درصدی ها، این خودرو اصلاً مناسب نیست و این مشکل هنوز به قوت خود باقی است. دکتر محمد حسین فرجاد آسیب شناس اجتماعی، چندی پیش در یک سخنرانی اعلام کرد: آسیب های هر جنگ تا دو دهه بعد، خود را نشان می دهند.

***

از پله های کوچک خانه اش که برای کنترل ویلچر این گونه ساخته شده، پایین می آیم. به جنگ فکر می کردم و به آنچه که بعد از سالها هنوز در وجود آنها ادامه دارد.

مسابقه رالی چندی پیش بنیاد را به یاد آوردم و آنچه از غمها و کمبودهای جانبازان نیز می دانستم. هیچ سوی این کفه ی ترازو با هم همخوانی نداشت. بنیاد در عرصه صنعت، گردشگری، هتل داری و حتی نوشابه سازی سرمایه گذاری کرده و به منافع زیادی نیز رسیده اما جانبازان از این منافع هیچ نصیبی نداشتند. حالاً هم که بنیاد جدیدی به وجود آمده تا روز از نو و روزی از نو برای کسانی باشد که در پیچ و خم نظام اداری و بوروکراسی سازمان ها و بنیادها، عمرشان تلف می شود، اگر چه آنها در جبهه های جنگ از بین نرفتند ولی این وضعیت ناگوار، جانشان را بر لب رسانده است.

موجود در سازمانهای مربوط به جانبازان، مشکل ساز خواهد بود.

مشکل درمان اگر چه یکی از مشکلات مهم جانبازان است اما تنها مشکل آنها نیست تا چندی پیش جانبازان ۲۵ تا ۴۹ درصد یک مستمری ۳ تا ۴ هزار تومانی دریافت می کردند که دی ماه ۸۲ قرار شد حذف شود، بهمن ماه معاون تعاون و امور اجتماعی سازمان جانبازان گفت که این مستمری کماکان پرداخت خواهد شد.

علیرغم آنکه پرداخت این مستمری عنوان حقوق بگیری سازمان جانبازان را برایشان بدنبال خواهد داشت اما هیچ دردی از آنها دوا نمی کند و مضاف بر همه اینها، سیاستگذاری های مقطعی در این سازمان را نشان می دهد این نوع سیاستگذاری های سازمان برای جانبازانی که در حالت اشتغال قرار دارند نیز مشکلات زیادی ایجاد کرده است. آنها در حالت اشتغال قرار دارند و حقوق بگیر هستند اما هیچ شغلی ندارند، این بیکاری باعث سردرگمی های بعدی جانبازان شده است.

پیرحیاتی، جانباز قطع نخاع می افزاید: خیلی از جانبازان بخاطر قرار گرفتن در حالت اشتغال به بزهکاری و اعتیاد گرفتار شده اند، چون ارتباط جانباز را با جامعه قطع کرده است. دست های بیکار، کارخانه شیطان است، جانبازی که روزگاری در جبهه قهرمان بوده و کارهای مهمی انجام می داده وقتی در حالت اشتغال قرار می گیرد ولی کاری برای انجام دادن ندارد، دچار سردرگمی می شود. ما می خواهیم حرکت کنیم، پس باید از حداقل امکانات و توان جسمی که داریم استفاده کنیم.

به گفته وی قرار گرفتن در حالت اشتغال از سوی سازمان جانبازان به عنوان استفاده از بازنشستگی پیش از موعد توصیه می شود. البته جانبازان جوانی با ۳۰ سال سن وجود دارند که به دلیل جانبازی مجبور به پذیرفتن حالت اشتغال هستند. به گفته معاون تعاون و امور اجتماعی سازمان جانبازان، در حال حاضر تعداد جانبازان ۲۵ درصد به بالا، ۱۷۴ هزار و ۵۶۵ نفر و تعداد جانبازان زیر ۲۵ درصد ۲۱۲ هزار و ۲۷۶ نفر است. یوسف مجتهد در نشست خبری در بهمن سال ۸۲ گفت که در مدت سه سال اخیر به تعداد جانبازان تحت پوشش سازمان جانبازان ۵۰ هزار نفر اضافه شده است.

این در حالی است که جانبازان به خصوص مجروحان شیمیایی مجبور به تعیین درصدهای مداوم در ماههای متوالی هستند. بسیاری از آنها در هر بار تعیین درصد، با افزایش درصد مجروحیت مواجه می شوند، البته سازمان جانبازان در این زمینه نیز هرازگاهی محدودیت هایی برای جانبازان در نظر می گیرد.

مسکن جانبازان

نادر کامکار معاون تامین مسکن سازمان جانبازان می گوید: بر اساس قانون برنامه سوم توسعه، مسئولیت تامین مسکن هر جانبازی بر عهده خود اوست البته دولت نیز به او کمک می کند. در این صورت هر چه آورده جانباز بیشتر باشد، مسکن بهتری خواهد داشت.

حسن مخملی، جانباز قطع نخاع می گوید: هنوز هم جانبازان ۷۰ درصدی